

från hufvudets spets och till ändan af stjerten, äfvensom af ostron, som i diameter eller bredd icke håller 2 decimaltum, måtte tills vidare förbjudas.

Stockholm den 6 April 1880.

På Utskottets vägnar:

A. J. LYTH.

N:o 17.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 April 1880, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Betänkande N:o 7, i anledning af väckt motion angående underdånig skrifvelse om utarbetande och framläggande för nästa Riksdag af förslag till stadgande, huruvida och på hvad vilkor staten för dess jordegendom må utan afstående af mark deltaga i kostnaderna för jordförbättringar genom vattenafledning.

Uti en i Andra Kammararen väckt och till Utskottet remitterad motion N:o 55 har Herr *Folke Andersson* föreslagit, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta utreda och till nästinstundande Riksdag inkomma med förslag huruvida och på hvad vilkor staten för dess egendomar må deltaga i kost-

naderna för jordförbättringar genom vattenafledning, utan att derfor afstå mark.

Såsom skäl för detta sitt förslag anför motionären, att då 1824 och 1879 års förordningar angående vattenafledningsföretag bestämma, att hvar och en, som icke vill i sådant företag deltaga, måste afstå mark såsom ersättning för den jordförbättring han genom företaget kan komma att vinna, så blir vanliga följderna af detta lagstadgande den, att enskilda jordägare ingå som delegare i dylika företag, emedan de nogsamman inse den skada, som deras egendomar för all framtid skulle få vidkännas genom afstående af mark, under det att med statens egendomar ett motsatt förhållande vanligtvis eger rum, emedan för dessa icke finnas några fullt betryggande lagbestämmelser, som skydda Kongl. Maj:ts och Kronans hemman från förluster af mark vid inträffande vattenafledningsföretag. Såsom exempel på huru stora de förluster af jord kunna blifva, som en statens egendom vid dylika tillfällen kan få vidkännas, anger motionären sergentbostället vid Öster Nerikes sqvadron, 1 mantal Egeby, som, till följd af nu pågående sänkning af sjöarna Hjelmaren och Qvismaren, enligt af landtmätare och gode män redan verkställd gradering skulle af sina nu innehafvande 123 tunnland vattensjuk mark komma att afstå ej mindre än 72 tunnland såsom ersättning för torrläggningen, hvarförutan det torde vara fara värdt att genom afsöndringen hemmanets återstående jord kommer att erhålla en oformligare figur m. m. Af dessa skäl anser nu motionären, att staten vid detta och dylika tillfällen bör deltaga i företaget, så mycket hellre som bidrag af allmänna medel vanligtvis dertill lemnas o. s. v.

Utskottet vill visserligen icke neka, att fall kunna inträffa, då det kan blifva fördelaktigt för staten att ingå som bolagsman i större vattensänkingsföretag i anseende till den jordtillökning och jordförbättring, som derigenom kan vinnas, men anser dock, att staten icke annat än undantagsvis bör befatta sig med sådana affärer, af hvilka likaväl en förlust som en vinst kan blifva resultatet, synnerligen som erfarenheten visat, att många bland de på senare tider verkställda vattensänkingsföretag varit allt annat än vinstgifvande. Hvad särskildt angår den nu pågående sänkningen af Hjelmaren och Qvismaren, så läser visserligen anledning vara att hoppas, att detta stora företag skall komma att medföra stora fördelar för de jordegendomar, som äro belägna i närheten af dessa insjöar, bland hvilka äfven lära finnas flera, som tillhöra staten, men vid sådant förhållande är Utskottet öfvertygadt derom, att vederbörande, åt hvilka upp-

sigten och vården af våra statsdomäner är anförtrodd, och i sista hand regeringen nog skola se till att det allmännas rätt och bästa väl bevakas.

Att, såsom motionären önskar, hos Kongl. Maj:t begära nya lagbestämmelser för sådana fall, som här äro i fråga, kan Utskottet så mycket mindre finna behöfligt eller lämpligt, som vi redan i Kongl. Förordningen af den 6 Juli 1849, i hvars 2 § det heter: »När afgjort blifvit att företag af ofvannämnda beskaffenhet (vattenafledningar) skall verkställas, men boställsinnehafvaren ej vill deruti på nu stadgade vilkor delta, bör derom genom vederbörande embetsmyndighet göras anmälan hos Konungen, som då i hvarje fall pröfvar och förordnar hvad åtgärd i berörda hänseende, som, med iakttagande af det allmännas rätt och fördel, må finnas böra ega rum» — hafva ett lagstadgande, som synes vara fullt tillräckligt att i hvarje förekommande fall betrygga statens rätt. Då dertill kommer, att en domämförvaltning blifvit på senare tider tillsatt med särskildt åliggande att hafva uppteende öfver våra statsegendomar samt bevaka deras intressen, så torde äfven häruti ligga en tillräcklig säkerhet för att det allmännas fördel skall vid hvarje förekommande fall blifva nöjaktigt tillgodosedd. — Och får Utskottet, på grund af hvad som nu blifvit anfördt, hemställa,

att Herr Folke Anderssons föreliggande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 April 1880.

På Utskottets vägnar:

A. J. LYTH.
